

Nr 504.

Av herr Nyberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 110, angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1951/52 m. m.

I proposition nr 110 till årets riksdag, avseende vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1951/52, har Kungl. Maj:t bl. a. upptagit frågan om musikorganisationen inom försvaret. I propositionen föreslås att K 2:s musikkår slopas, att 113 platser för musikelever indragas och att vid musikkårer av typerna I, II och III resp. 4, 2 och 1 volontärbeställningar ombildas till furirbeställningar. Ändringarna beräknas medföra en kostnadsminskning på omkring 75 000 kronor.

Frågan om musikkårens ställning i försvarsorganisationen har ju länge varit aktuell. När den senast bringades inför riksdagen skedde det genom en interpellation till försvarsministern under höstriksdagen 1950. I svaret på denna interpellation, vilket lämnades den 12 december nämnda år, meddelade statsrådet, att ett förslag från musikutredningen vore att vänta under år 1951. I en den 3 februari 1951 dagtecknad promemoria framlägger också musikutredningen vissa förslag, innebärande bl. a., att nuvarande kårer av typ III skulle antingen ombildas till större kårer eller helt nedläggas. Hela omorganisationen skulle leda till en minskning av statens utgifter med omkring en miljon kronor. Enligt vad statsrådet upplyser i propositionen nr 110 är nu denna PM ute på remiss, varför ställning till densamma ännu icke kan tagas. Det är sålunda i avvaktan på det slutliga ställningstagandet till musikutredningens förslag som de nu föreslagna provisoriska åtgärderna skulle vidtagas.

Musikutredningen framhåller i sin PM bl. a., att dess förslag beträffande sloandet av ett antal musikkårer kan komma att stöta på motstånd. Detta blir säkerligen också fallet — för övrigt även på andra punkter än den här omnämnda. Det är sålunda osäkert om den nu föreliggande promemorian kan komma att läggas till grund för en proposition, och även om så skulle bli fallet, kan det komma att dröja avsevärd tid, innan frågan för slutlig lösning bringas inför riksdagen. Man får i varje fall anse det vara rätt osäkert, huruvida 1952 års riksdag kommer att få denna fråga till behandling. Utifrån dessa synpunkter kan det provisorium, som nu föreslås, väntas komma att gälla för ett flertal år framåt, och det synes oss därför angeläget att man nu vidtar så tillfredsställande åtgärder som möjligt — detta icke bara med tanke på de besparingar, som stå att vinna, utan också med iakttagande av de berättigade önskemål, som kunna framställas av musikkårerne själva.

Det har i diskussionen om de militära musikkårerna ofta framhållits, att personalen vid dessa kårer står i en missgynnad ställning i jämförelse med andra personalkategorier inom försvaret. Detta beror på den långsamma befordringsgången. Särskilt påfallande äro dessa otillfredsställande förhållanden inom de mindre kårerna. Åtskilliga nära nog upprörande exempel på detta kunna utan svårighet framdragas. Vid den förut nämnda interpellationsdebatten i riksdagen påpekades sålunda bl. a., att vid KA 2:s musikkår i Karlskrona — som är av typ III — de furirer, som stå närmast till för befordran, torde få vänta tills de uppnått 50-årsåldern, innan de kunna befordras till sergeanter — ändock att befordran normalt skall komma före 34 års ålder. Detta är bara ett exempel bland många.

Kungl. Maj:t föreslår nu i första hand, att K 2:s musikkår i Hälsingborg skall indragas. Detta sammanhänger givetvis med att regementet enligt förslag i samma proposition också skall upphöra. Därest detta förslag vinner riksdagens bifall, torde sålunda ingenting finnas att invända mot att även musikkåren blir indragen.

Med anledning av Kungl. Maj:ts övriga förslag beträffande musikorganisationen be vi att få anföra följande.

De nuvarande musikkårerna inom försvaret ha den sammansättning, som framgår av propositionen på s. 54. Kungl. Maj:t har nu föreslagit dels att antalet elevplatser inom kårerna minskas med 3, 3 och 2 för olika typer och dels att 4, 2 och 1 volontärbeställningar ombildas till furirbeställningar. Om detta förslag vinner riksdagens bifall, komma kårerna i fortsättningen att få följande sammansättning:

Beställning	Antal beställningar		
	Typ I	Typ II	Typ III
Musikdirektör	1	1	1
Musikfanjunkare	3	2	2
Musiksergeanter	7	4	3
Musikfurirer	10	7	5
Musikkorpraler	4	2	1
Musikvicekorpraler o. meniga	8	5	3
Musikelever	3	1	2
Summa	36	22	17

Flottans musikkårer (modifierad typ I) skulle få 42 i stället för 45 man.

Den förbättring i befordringsförhållandena, som detta förslag medger, kommer som synes inga högre befattningshavare än musikkorpraler till godo. Samtliga dessa ha nämligen nu möjlighet att omedelbart bli furirer. Mot detta finns i och för sig ingen invändning att göra. Däremot underlättas

icke möjligheterna till befordran från furir till sergeant, eftersom antalet beställningar i sistnämnda grad icke ökas. Detta måste ur musikpersonals synpunkt te sig ytterst otillfredsställande. Det är nämligen inte minst i fråga om befodringsgången från furir till underofficer (närmast sergeant) som missnöje uppstått. Detta är förklarligt, eftersom det i vissa fall — som förut nämnts — kan inträffa, att furirer, som normalt skulle bli sergeanter senast vid 34 års ålder, kunna få vänta — med anlitande av dispens — ända tills de nå 50-årsåldern, innan befordran äntligen kommer. Kungl. Maj:ts förslag innebär alltså icke, att man upphjälper det ytterst otillfredsställande förhållande som här råder. Det riktiga synes oss ha varit, att man vid ombildandet av volontärbeställningar också tagit hänsyn till de nuvarande furirernas synnerligen berättigade önskemål om en förbättring. Förslag i den riktningen skulle givetvis icke heller ha stött på motstånd från musiker i lägre grader, eftersom med nuvarande förhållanden dessa — efter befordran till furirer — ha ytterst små möjligheter att inom rimlig tid nå ytterligare avancemang.

Kungl. Maj:ts förslag innebär som synes vidare, att kårer av typ II få behålla endast en musikelev, medan kårer av typ III få två. Detta arrangemang förefaller att vara rätt egendomligt. Behovet av musikelever inom kårerna är omtvistat, och i och för sig är ingenting att säga om att deras antal minskas. Någon anledning att ha större antal elever vid typ III-kårerna än vid typ II-kårerna torde knappast föreligga, och eftersom indragningen här synes ske i sparsamhets syfte, synes en ytterligare inskränkning av elevantalet vid typ III-kårerna vara möjlig. Det synes vidare möjligt att indraga ytterligare en elevbeställning vid de största kårerna, d. v. s. sådana av typ I.

Det här förda resonemanget har lett oss fram till följande förslag.

1. Musikkåren vid K 2 indras i händelse att regementet slopas.
2. Antalet platser för elever minskas vid typ I-kårerna, inklusive flottans, med 4, vid typ II-kårerna med 3 och vid typ III-kårerna med 3. Antalet elever vid resp. kårer blir alltså 2, 1 och 1.
- 3 a) Vid musikkårer av typ I (flottans undantagna) ombildas en volontärbeställning till sergeantbeställning och tre volontärbeställningar till furirbeställningar.
- 3 b) Vid musikkårer av typ II ombildas en volontärbeställning till sergeantbeställning och en volontärbeställning till furirbeställning.
- 3 c) Vid kårer av typ III ombildas en volontärbeställning till sergeantbeställning.

Ett bifall till detta förslag skulle i jämförelse med Kungl. Maj:ts proposition innebära förbättrade befodringsförhållanden även för furirerna utan att därför musiker i lägre grader skulle komma i försämrat läge. I stället bleve utsikterna till fortsatt avancemang större även för de sistnämnda. En

dylik förbättring i befodringsgången har för musikkårerna en långt större betydelse än antalet elevplatser. Vad beträffar sparsamhetsynpunkten innebär som synes propositionen, att en minskning i utgifterna skulle kunna ernås med omkring 75 000 kronor. Ett bifall till av oss här avgivet förslag torde leda till ungefär samma besparing eller snarast en något större. Vårt förslag innebär nämligen att antalet elevplatser minskas med ytterligare 23 (4 vid typ I-kårerna och 19 vid typ III), och med en genomsnittlig årslön på 2 000 kronor per elev blir besparingen omkring 46 000 kronor — detta alltså utöver regeringsförslaget på denna punkt. Å andra sidan innebär givetvis tre volontärbeställningars ombildande till sergearter i stället för till furirer en ökning av utgifterna; denna kan uppskattas till ungefär 35 000 kronor sammanlagt för samtliga kårer. Detta ger till slutsats att besparingen enligt av oss avgivet förslag skulle bli omkring 11 000 kronor större än Kungl. Maj:ts förslag, men då det å andra sidan är rätt svårt att exakt beräkna den utgiftsminskning, som uppstår genom att minska elevantalet, kan det sparade beloppet endast ungefärligt anges. Det av oss angivna förslaget torde dock snarast ge en större besparing än Kungl. Maj:ts förslag, samtidigt som det innebär en avgjord förbättring i fråga om befodrings- och löneförhållandena för personalen vid musikkårerna.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 110 angående musikorganisationen vid försvaret måtte besluta,

att antalet elevbeställningar minskas vid typ I-kårerna, inklusive flottans, med 4, vid typ II-kårerna med 3 och vid typ III-kårerna likaledes med 3, så att antalet elever vid resp. kårer blir 2, 1 och 1,

att vid musikkårer av typ I (flottans undantagen) en volontärbeställning ombildas till sergeantbeställning och tre volontärbeställningar till furirbeställningar,

att vid kårer av typ II en volontärbeställning ombildas till sergeantbeställning och en volontärbeställning till furirbeställning samt

att vid kårer av typ III en volontärbeställning ombildas till sergeantbeställning.

Stockholm den 4 april 1951.

Olaus Nyberg.

Carl Christenson.

Folke Nihlfors.

Gottfr. Fröderberg.

Erik Strandh.

Helga Sjöstrand.

Sigfr. Nordkvist.

Bertil von Friesen.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

John R. Anderson.

Gösta Åqvist.